MAGYAR MEDDŐSÉGI, REPRODUKCIÓS ÉS ÖRÖKBEFOGADÁSI SZAKTANÁCSADÓK EGYESÜLETE

ETIKAI KÓDEX

A szakmai tanácsadói tevékenység etikai alapelvei, szabályai és eljárásrendje

Elfogadta az Egyesület Közgyűlése
2026.09.26. napján

Hatályos: a Közgyűlés által meghatározott naptól visszavonásig

Verziószám: 2.0.

Tartalomjegyzék

Preambulum 3

I. Bevezetés és alapfogalmak 4

II. Etikai alapelvek 5

III. A kliensekkel való szakmai kapcsolat 6

IV. Titoktartás, adatkezelés és dokumentáció 7

V. Szakmai kompetencia és felelősség 8

VI. Sajátos etikai szabályok a meddőségi, reprodukciós és örökbefogadási tanácsadásban 9

VII. Online működés, mesterséges intelligencia és kommunikáció 10

VIII. Kollegialitás 11

IX. Etikai Bizottság és etikai eljárás 12

X. Etikai vétségek és jogkövetkezmények 13

XI. Záró rendelkezések 14

XII. Mellékletek listája és Fogalomtár 15

Preambulum

A Magyar Meddőségi, Reprodukciós és Örökbefogadási Szaktanácsadók Egyesülete (a továbbiakban: Egyesület) tagjai olyan szakmai tevékenységet végeznek, amely az emberi élet egyik legérzékenyebb, legmélyebben érintő területéhez – a gyermekvállalás, a meddőség, az asszisztált reprodukció és az örökbefogadás világához – kapcsolódik. E tevékenység felelőssége nem merül ki a szakmai szabályok betartásában: a tanácsadó munkája bizalmi viszonyra, emberi méltóságra és tudományos megalapozottságra épül.

Jelen Etikai Kódex (a továbbiakban: Kódex) az Egyesület valamennyi tagja számára kötelező érvényű, egységes magatartási és szakmai normarendszert állapít meg. Célja, hogy védje a klienseket, erősítse a szakma iránti bizalmat és iránymutatást adjon azokban a helyzetekben, amelyekben jogszabály, vagy egyéb forrás önmagában nem tud – vagy nem kellő részletességgel tud – szabályozni.

I. FEJEZET · BEVEZETÉS ÉS ALAPFOGALMAK

1. A Kódex célja és hatálya

1.1 Cél. A Kódex egységes etikai normákat állapít meg az Egyesület tagjai számára annak érdekében, hogy a szaktanácsadói tevékenység magas színvonalon, a kliensek érdekeinek elsődlegessége mellett valósuljon meg.

1.2 Személyi hatály. A Kódex rendelkezései kiterjednek az Egyesület valamennyi tagjára és tagjelöltjére, azaz minden olyan személyre, aki az Egyesület nevében vagy az Egyesület tagjaként szaktanácsadói tevékenységet folytat.

1.3 Tárgyi hatály. A Kódex minden tanácsadási formára vonatkozik: személyes, telefonos és online (video- vagy chat-alapú) konzultációra, egyéni, páros és csoportos tanácsadásra, valamint az ezekhez kapcsolódó dokumentációs és kommunikációs tevékenységre egyaránt. Továbbá, minden olyan helyzetre, ahol az Egyesület tagja szaktanácsadóként vagy az Egyesület képviseletében jár el.

1.4 Jogi háttér. A Kódex a hatályos magyar jogszabályokkal – így különösen az egészségügyről, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről, a gyermekek védelméről, valamint a személyes adatok védelméről (GDPR) szóló rendelkezésekkel – összhangban értelmezendő. Jogszabállyal való ütközés esetén a jogszabály rendelkezése az irányadó, a Kódex ettől szigorúbb elvárást állapíthat meg.

1.5 Értelmezési elvek. Kétség esetén a Kódex rendelkezéseit mindig a kliens méltóságának és jogainak legteljesebb védelme, valamint az Egyesület céljainak és értékeinek szem előtt tartásával kell értelmezni.

2. Alapfogalmak

- **Kliens**: az a személy, pár vagy család, aki az Egyesület tagjától szaktanácsadói szolgáltatást vesz igénybe, a folyamat bármely szakaszában (mérlegelés, kezelés, veszteség feldolgozása, örökbefogadás előtti és utáni időszak).
- **Szaktanácsadó (tag)**: az Egyesület tagja, aki meddőségi, reprodukciós vagy örökbefogadási tanácsadói tevékenységet folytat.
- **Kettős kapcsolat:** olyan helyzet, amelyben a tanácsadó a szakmai kapcsolaton kívül más – személyes, üzleti, családi vagy hierarchikus – viszonyban is áll vagy kerül a klienssel.
- **Tájékoztatáson alapuló beleegyezés:** a kliens önkéntes, megfelelő tájékoztatás birtokában, befolyásmentesen adott hozzájárulása a tanácsadási folyamathoz.
- **Etikai vétség**: a Kódexben rögzített normák bármely megsértése, függetlenül attól, hogy az szándékos vagy gondatlan magatartás eredménye.

II. FEJEZET · ETIKAI ALAPELVEK

Az Egyesület tagjainak szakmai működését – a Kódex valamennyi további fejezetében részletezett szabályok mögöttes tartalmaként – az alábbi alapelvek határozzák meg.

3. Az emberi méltóság tisztelete

3.1 A tag minden kliensével életkorra, nemre, egészségi állapotra, szexuális orientációra, családi állapotra, párkapcsolati formára, vallási vagy világnézeti meggyőződésre, etnikai hovatartozásra tekintet nélkül, egyenlő méltósággal jár el.

4. A kliens érdekének elsődlegessége

4.1 A tanácsadói döntések meghozatalakor a kliens – illetve indokolt esetben a leendő vagy már megszületett gyermek – érdeke élvez elsőbbséget minden más, így az intézményi, anyagi vagy személyes szemponttal szemben.

5. Az autonómia tisztelete

5.1 A tag tiszteletben tartja a kliens önrendelkezési jogát, döntési szabadságát és jogát ahhoz, hogy saját értékei szerint hozza meg a gyermekvállalással, kezeléssel vagy örökbefogadással kapcsolatos döntéseit.

6. Szakmai kompetencia és tudományos megalapozottság

6.1 A tag kizárólag a képzettségének és gyakorlatának megfelelő tanácsot ad, és állításait a rendelkezésre álló tudományos ismeretekre alapozza.

7. Egyenlő bánásmód

7.1 A tag elutasítja a hátrányos megkülönböztetés minden formáját, és biztosítja az egyenlő hozzáférést a tanácsadói szolgáltatáshoz.

8. Szakmai integritás

8.1 A tag elfogulatlanul, saját érdekeltségeitől függetlenül, a szakmai szabályoknak megfelelően jár el, és tartózkodik minden olyan magatartástól, amely a szakma hitelességét csorbítaná.

> *„A Kódex szabályainak alkalmazása során a tag minden helyzetben mérlegeli a kliens érdekeit, saját szakmai kompetenciáját, a jogszabályi környezetet és az Egyesület értékeit. A szabályok célja nem csupán az etikai vétségek megelőzése, hanem a magas szakmai színvonal fenntartása, a bizalom erősítése és a szaktanácsadói hivatás hitelességének megőrzése.*

9. Az Egyesület és a tag felelősségének elhatárolása

9.1 Az Egyesület a tagjai számára szakmai és etikai iránymutatást ad. A tagsági viszony önmagában nem jelenti azt, hogy az Egyesület a tag által önállóan nyújtott tanácsadási szolgáltatás szerződő fele, azt felügyeli, vagy annak eredményéért garanciát vállal.

9.2 A tag a saját nevében, önállóan végzett tanácsadói tevékenységéért, szakmai döntéseiért, tájékoztatásáért és adatkezeléséért a vonatkozó jogszabályok szerint maga felel. A kliens számára egyértelművé kell tennie, hogy a szolgáltatást ki nyújtja.

9.3 Az Egyesület a tag saját nevében, az Egyesülettől függetlenül végzett tevékenységéért nem vállal helytállást.

III. FEJEZET · A KLIENSEKKEL VALÓ SZAKMAI KAPCSOLAT

10. A tanácsadói kapcsolat létrejötte

10.1 A tanácsadói kapcsolat egyértelmű keretek között, a kliens tájékoztatáson alapuló beleegyezésével jön létre.

10.2 A tag az első alkalommal ismerteti: a szolgáltatás célját és korlátait; a díjazás és fizetési feltételek rendjét; az adatkezelés szabályait; a kapcsolattartás módját és elérhetőségét; valamint a panasztétel lehetőségét.

11. A kliens döntéseinek tiszteletben tartása

11.1 A tag nem befolyásolja indokolatlanul a kliens döntéseit, és nem élhet vissza a tanácsadói kapcsolatból fakadó bizalmi helyzettel.

12. Kettős kapcsolatok kerülése

12.1 A tag kerüli az olyan kettős kapcsolatokat, amelyek veszélyeztetik szakmai elfogulatlanságát vagy a kliens érdekeit (pl. családtag, közeli barát, üzleti partner tanácsadása).

12.2 Amennyiben elkerülhetetlen érdek-összeütközés áll fenn, a tag ezt a kliens felé feltárja, és szükség szerint más szakemberhez irányítja a klienst.

13. A kapcsolat lezárása és irányítás más szakemberhez

13.1 A tag a tanácsadói kapcsolatot akkor zárja le, vagy irányítja a klienst más szakemberhez, ha a további segítségnyújtáshoz szükséges kompetenciával, kapacitással vagy pártatlansággal már nem rendelkezik.

13.2 A lezárás vagy átirányítás módja nem veszélyeztetheti a kliens ellátásának folytonosságát.

IV. FEJEZET · TITOKTARTÁS, ADATKEZELÉS ÉS DOKUMENTÁCIÓ

14. Titoktartási kötelezettség

14.1 A tagot teljes körű titoktartási kötelezettség terheli a tanácsadás során tudomására jutott minden információ tekintetében, ez a kötelezettség a tanácsadói kapcsolat megszűnése után is fennmarad.

14.2 A titoktartás alóli kivétel kizárólag jogszabályi kötelezettség (pl. életveszély, gyermekvédelmi jelzési kötelezettség) vagy a kliens kifejezett, írásos hozzájárulása alapján lehetséges.

15. Adatkezelés

15.1 A személyes és különleges (egészségügyi) adatok kezelése kizárólag jogszerű célból, a GDPR és a vonatkozó hazai jogszabályok szerint történhet. Tag felelőssége ismerni és eljárni az adatok kezelésének és tárolásának szabályai szerint. Az Egyesület egészségügyi adatokat nem kezel.

15.2 A tag gondoskodik az adatok biztonságos tárolásáról, a jogosulatlan hozzáférés megakadályozásáról, valamint az adatmegőrzési határidők betartásáról.

16. Dokumentáció

16.1 A tanácsadásról vezetett dokumentáció pontos, tényszerű, időben vezetett és biztonságosan tárolt.

16.2 A dokumentáció kizárólag a szakmai munka céljait szolgálja, és tartalma nem haladhatja meg az adott cél eléréséhez szükséges mértéket.

17. Esetmegbeszélés, szupervízió és online tanácsadás

17.1 Esetmegbeszélés és szupervízió során a kliens személyazonossága nem fedhető fel, kivéve, ha ehhez kifejezett hozzájárulását adta, vagy az azonosíthatatlanná tétel nem lehetséges és a szupervízió elengedhetetlen.

17.2 Online tanácsadás esetén a tag a helyzethez igazodó, megfelelő technikai és szervezési intézkedésekkel biztosítja az adatbiztonságot és a beszélgetés bizalmasságát.

V. FEJEZET · SZAKMAI KOMPETENCIA ÉS FELELŐSSÉG

18. A kompetenciahatárok betartása

18.1 A tag kizárólag olyan szolgáltatást nyújt, amelyhez megfelelő képzettséggel, gyakorlattal és – ahol ez jogszabályi feltétel – jogosultsággal rendelkezik.

18.2 A tag nem végez orvosi, jogi vagy pszichoterápiás tevékenységet, ha arra nincs külön jogosultsága, és ilyen igény esetén a klienst a megfelelő szakemberhez irányítja.

19. Folyamatos szakmai fejlődés

19.1 A tag köteles szakmai ismereteit rendszeresen bővíteni, a tudományos és jogszabályi változásokat nyomon követni, és ennek megfelelően a Egyesület által előírt továbbképzéseken részt venni.

20. Konzultáció és más szakember bevonása

20.1 Bizonytalanság vagy a kompetenciahatárok elérése esetén a tag köteles konzultálni tapasztaltabb kollégával, szupervízorral, vagy más szakembert (orvos, pszichológus, jogász) bevonni.

21. Személyes felelősség

21.1 A tag szakmai döntéseiért minden esetben személyes felelősséggel tartozik, amely alól sem az intézményi elvárás, sem a kliens kérése nem mentesíti.

VI. FEJEZET · SAJÁTOS ETIKAI SZABÁLYOK A MEDDŐSÉGI, REPRODUKCIÓS ÉS ÖRÖKBEFOGADÁSI TANÁCSADÁSBAN

Ez a fejezet azokat a szabályokat rögzíti, amelyek kifejezetten a meddőség, az asszisztált reprodukció és az örökbefogadás sajátos érzelmi és etikai kihívásaiból fakadnak.

22. Traumaérzékeny megközelítés

22.1 A tag figyelembe veszi a meddőséggel, a sikertelen kezelésekkel, a vetéléssel, a méhen kívüli terhességgel és az örökbefogadási várakozással járó veszteségeket, és ezeket a kliens tempójához igazodva, ítélkezés nélkül dolgozza fel.

22.2 A tag felelőssége saját mentális egészségének és szakmai teherbírásának megőrzése (önreflexió, szupervízió), megelőzve ezzel a kiégésből fakadó szakmai hibákat.

23. Reális és kiegyensúlyozott tájékoztatás

23.1 A tag a kezelési vagy örökbefogadási esélyekről, kockázatokról és alternatívákról reális, tényeken alapuló tájékoztatást ad, és nem kelt megalapozatlan reményt.

23.2 A tag tartózkodik az olyan kijelentésektől, amelyek a klienst egy adott döntés (pl. kezelés folytatása, donorprogram, adott örökbefogadási forma) felé indokolatlanul terelik.

24. Nyomásmentesség

24.1 A tag nem gyakorol nyomást a kliens döntéseire – sem a kezelés folytatása vagy megszakítása, sem az örökbefogadás vállalása vagy elhalasztása tekintetében.

25. A gyermek érdekének figyelembevétele

25.1 Örökbefogadási tanácsadás során a tag mindvégig szem előtt tartja a gyermek mindenek felett álló érdekét, összhangban a gyermek jogairól szóló nemzetközi és hazai szabályozással.

26. A családformák tisztelete

26.1 A tag egyenlő tisztelettel fordul a különböző családformák – egyszülős családok, örökbefogadó családok, donorprogramban részt vevő családok, azonos nemű szülők – felé, és tartózkodik az ezekkel kapcsolatos előítéletes megnyilvánulásoktól.

VII. FEJEZET · ONLINE MŰKÖDÉS, MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

27. Online tanácsadás

27.1 Online (video- vagy chat-alapú) tanácsadás során a tag ugyanazt a szakmai színvonalat és etikai normákat biztosítja, mint a személyes találkozás esetén, és megfelelő technikai környezetet alkalmaz az adatbiztonság érdekében.

28. Mesterséges intelligencia alkalmazása

28.1 Mesterséges intelligencia alapú eszköz (pl. szövegező, adminisztrációt támogató vagy tájékoztató alkalmazás) kizárólag támogató eszközként, a tag felügyelete és ellenőrzése mellett alkalmazható.

28.2 A szakmai és etikai felelősség ilyen eszköz alkalmazása esetén is teljes egészében a tagot terheli; az AI által generált tartalom nem helyettesíti a tag saját szakmai mérlegelését, és a klienssel való bizalmi kapcsolatot nem válthatja ki.

28.3 A kliens tájékoztatást kap arról, ha a tanácsadási folyamat bármely részében AI-alapú eszköz kerül alkalmazásra, valamint a kliens személyes adatait, anamnézisét és érzékeny egészségügyi/pszichológiai adatait tilos nyilvános, felhőalapú AI rendszerekbe (pl. ingyenes ChatGPT, Claude) bevinni vagy ott feldolgoztatni.

29. Nyilvános kommunikáció és marketing

29.1 A tag nyilvános megjelenése (honlap, közösségi média, hirdetés) hiteles, tényszerűen ellenőrizhető és mentes a megtévesztő vagy eredményt garantáló marketingtől.

29.2 Tilos olyan kommunikáció, amely irreális elvárásokat kelt a kezelési vagy örökbefogadási esélyekkel kapcsolatban, vagy amely a kliensek sérülékenységét üzleti célra használja fel.

29.3 A tag az Egyesület nevében csak az Elnökséggel előre egyeztetett és jóváhagyott esetekben és módon kommunikál.

VIII. FEJEZET · KOLLEGIALITÁS

30. Együttműködés

30.1 A tag együttműködik más szakemberekkel (orvosok, pszichológusok, jogászok, gyámhatósági munkatársak), és tiszteletben tartja mások szakmai munkáját és kompetenciáját.

31. Összeférhetetlenség kerülése

31.1 A tag kerüli az olyan helyzeteket, amelyekben szakmai döntését anyagi vagy személyes érdek befolyásolhatja, és nem fogad el jutalékot vagy egyéb előnyt kliens irányításáért cserébe.

32. Szakmai viták rendezése

32.1 A kollégák közötti szakmai nézetkülönbségeket a tag kulturált, a kliens érdekeit szem előtt tartó módon rendezi, és tartózkodik kollégái nyilvános lejáratásától.

32.2 A kliens érdeke minden szakmai együttműködés középpontjában áll, függetlenül az érintett szakemberek közötti esetleges nézetkülönbségtől.

IX. FEJEZET · ETIKAI BIZOTTSÁG ÉS ETIKAI ELJÁRÁS

33. Az Etikai Bizottság

33.1 Az Egyesület Etikai Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság):

- fogadja és - kivizsgálja, a Kódex megsértésével kapcsolatos bejelentéseket, panaszokat
- az adatbiztonság és a személyiségi jogok biztosítása mellett folyamatosan tájékoztatja az elnökséget
- eljár jár el a jelen fejezetben rögzített eljárásrend szerint
- az eljárás végén döntést hoz
- figyelemmel kíséri a Kódex alkalmazása során felmerülő visszatérő etikai döntéseket.

33.2. Az Etikai Bizottságot az Egyesület közgyűlési határozatban választja meg évente. A mindenkori tagok nevei itt találhatók a weboldal aljára, a Tisztségviselők címhez görgetve: www.merszegyesulet.hu/rolunk

34. Az eljárás megindítása

34.1 Az eljárás bármely tag, kliens vagy harmadik személy írásbeli, indokolt bejelentése alapján megindítható.

34.2 A bejelentés emailben, az etika@merszegyesulet.hu email címen teendő meg, melyet az Etikai Bizottság tagjai olvasnak és kezelnek. A bejelentéshez nyomtatvány használható, mely a csatolmányban található.

34.3 A bejelentést a Bizottság megvizsgálja és előkészíti a befogadásáról vagy elutasításáról szóló döntést, melyet 10 munkanapon belül az elnökség elé visz. Az elnökség az etikai bizottsággal közösen döntést hoz, melyet az etikai bizottság 15 munkanapon belül a benyújtónak megküld.

35. Az eljárás alapelvei

35.1 Az eljárás pártatlan, tisztességes és bizalmas; a Bizottság tagjai az összeférhetetlenségi szabályok szerint járnak el.

35.2 A feleket megilleti a meghallgatás joga, az iratokba való betekintés joga, valamint a képviselethez való jog.

35.3 Az a bizottsági tag, aki az ügyben esetlegesen érintett, akivel szemben a bejelentés irányul, vagy akitől az ügy elfogulatlan megítélése nem várható el, az adott ügyben nem járhat el, az iratokhoz nem férhet hozzá, és a döntésben nem vehet részt. Az érintettséget haladéktalanul be kell jelentenie; erről az 5. melléklet szerinti nyilatkozat is felvehető. Érintettség esetén a tagot az Egyesület mindenkori elnöke helyettesíti, az ő esetleges érintettsége esetén helyettest a közgyűlés jelöl ki.

36. A döntés és jogorvoslat

36.1 A Bizottság az eljárás lezárását követően indokolt, írásba foglalt döntést hoz.

36.2 A döntés ellen felülvizsgálati kérelemnek helye nincsen. Az Egyesület tagjai belépésükkor elfogadják, hogy a Bizottság dönt ezekben a kérdésekben.

36.3 Eljárás lefolytatása és határozathozatal: 60 napon belül.

X. FEJEZET · ETIKAI VÉTSÉGEK ÉS JOGKÖVETKEZMÉNYEK

37. Az etikai vétség fogalma

37.1 Etikai vétségnek minősül minden olyan magatartás vagy mulasztás, amely sérti a Kódex rendelkezéseit, vagy amely veszélyezteti, illetve sérti a kliensek jogait, méltóságát vagy érdekeit.

38. A szankciók rendszere

38.1 A szankciók az arányosság elve szerint, a vétség súlyához, a felróhatóság mértékéhez és az esetleges ismétlődéshez igazodva alkalmazhatók.

- figyelmeztetés – enyhébb, első alkalommal elkövetett vétség esetén;
- tagsági jogok (profil) időleges felfüggesztése – súlyos vagy ismételt vétség esetén;
- kizárás az Egyesületből – különösen súlyos, a kliensek érdekeit súlyosan veszélyeztető vagy sértő vétség, illetve ismételt, a felfüggesztés ellenére folytatott jogsértés esetén.

39. Egyéb következmények

39.1 Az etikai eljárás nem érinti az esetleges polgári jogi, büntetőjogi vagy – munkaviszony esetén – munkajogi következményeket, illetve az illetékes hatóság jogszabályon alapuló eljárását. Ezek elbírálása nem tartozik a Bizottság hatáskörébe.

39.2 Az Egyesület kizárja a felelősséget a tagokkal kapcsolatos bármilyen

XI. FEJEZET · ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

40.1 Elfogadás és felülvizsgálat. A Kódexet az Egyesület Közgyűlése fogadja el, és azt rendszeres időközönként, de legalább háromévente felülvizsgálja.

40.2 Megismerési és alkalmazási kötelezettség. Az Egyesület valamennyi tagja köteles a Kódex rendelkezéseit megismerni, azokat szakmai tevékenysége során alkalmazni, és a Kódex változásait nyomon követni.

40.3 Hatálybalépés. A Kódex a Közgyűlés által meghatározott napon lép hatályba, és a visszavonásig, illetve az újabb felülvizsgálat elfogadásáig marad hatályban.

40.4 Értelmezési elsőbbség. A Kódex rendelkezéseinek értelmezése során mindig a kliens jogainak és méltóságának védelme az elsődleges szempont.

XII. FEJEZET · MELLÉKLETEK ÉS FOGALOMTÁR

Mellékletek listája

1. Számú melléklet: Etikai panaszbejelentő nyomtatvány
2. Számú melléklet: Etikai eljárás megindítása iránti kérelem / az Etikai Bizottság elnökének címzett beadvány
3. Számú melléklet: Tájékoztatáson alapuló beleegyező nyilatkozat (kliens részére)
4. Számú melléklet: Adatkezelési tájékoztató és hozzájáruló nyilatkozat az etikai panasz/bejelentkezés vonatkozásában
5. Számú melléklet: Nyilatkozat összeférhetetlenségről (Etikai Bizottsági tag / eljáró szaktanácsadó részére)
6. Számú melléklet: Meghallgatási / bizottsági ülés jegyzőkönyve
7. Számú melléklet: Etikai bizottsági határozat sablon

Fogalomtár (kivonat)

- Asszisztált reprodukció: orvosi beavatkozással segített teherbeesési eljárások gyűjtőneve (pl. inszemináció, lombikbébi-program, donorprogram).
- Szupervízió: a szakmai munka rendszeres, szakmai keretek közötti megbeszélése tapasztalt szakember (szupervízor) vezetésével.
- Gyámhatóság: az örökbefogadási eljárásban közreműködő hatóság.
- GDPR: az Európai Unió általános adatvédelmi rendelete (2016/679 EU rendelet).